

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 28.4.2006

KOM(2006) 179 v konečnom znení

Návrh

MEDZIINŠTITUCIONÁLNA DOHODA

**o medziinštitucionálnej spolupráci v rámci medzinárodných dohovorov, ktorých
zmluvnými stranami sú Európske spoločenstvo pre atómovú energiu a jeho členské štáty**

(predložené Komisiou)

{SEK(2006) 519}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. CIEĽ

Účelom tohto návrhu je stanoviť všeobecné zásady medziinštitucionálnej koordinácie medzi členskými štátmi zastúpenými v Rade a Komisiou zastupujúcou Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (ďalej len „Spoločenstvo“) počas účasti na medzinárodných podujatiach, ktoré patria čiastočne do právomoci Spoločenstva obsiahnutej v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a čiastočne do právomoci členských štátov.

Koordinácia medzi Komisiou a členskými štátmi zastúpenými v Rade je potrebná na to, aby mohli vykonávať svoje príslušné úlohy v úplnom súlade so Zmluvou a duchom Spoločenstva, keď sa Komisia i členské štáty zúčastňujú na týchto podujatiach.

Potreba vymedziť súbor zásad pre spoločnú účasť Euratomu a jeho členských štátov sa zdôraznila nedávno počas stretnutí s cieľom revidovať Dohovor o jadrovej bezpečnosti a konferencie na zváženie a prijatie navrhovaných zmien a doplnení k Dohovoru o fyzickej ochrane jadrových materiálov.

2. VONKAJŠIE PRÁVOMOCI EURATOMU

Hlavnou úlohou Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu založeného v roku 1957, ako to je ustanovené článku 1 Zmluvy o Euratome, je „prispievať k zvyšovaniu životnej úrovne v členských štátoch a k rozvoju vzťahov s inými krajinami vytváraním predpokladov potrebných pre urýchlený vznik a rast jadrových priemyslov“. Na splnenie tejto úlohy boli Spoločenstvu udelené zvrchované práva, ktoré naň postúpili členské štáty podpisom Zmluvy o Euratome, a to v týchto hlavných oblastiach: výskum, bezpečnosť a zdravie (ochrana pracovníkov a obyvateľstva pred nebezpečenstvom ionizujúcej rádiácie), zásobovanie surovinami a dozor nad jadrovou bezpečnosťou.

Podľa článku 2 písm. h) Zmluvy o Euratome môže Spoločenstvo vytvoriť vzťahy s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami na podporu pokroku mierového využitia jadrovej energie. Na tento účel môže Spoločenstvo v rámci svojich právomocí vstupovať do záväzkov uzatváraním dohôd alebo zmlúv s tretím štátom, medzinárodnou organizáciou alebo štátnym príslušníkom tretieho štátu (článok 101 Zmluvy o Euratome).

Vonkajšie právomoci Spoločenstva boli potvrdené v judikatúre. V roku 1978 skúmal Súdny dvor Európskych spoločenstiev vonkajšie právomoci Spoločenstva v súvislosti s plánovaným pristúpením Spoločenstva k Dohovoru o fyzickej ochrane jadrových materiálov¹. Vzhľadom na judikatúru vonkajších právomocí súd uviedol, že keďže Spoločenstvo vytvára spoločné vnútorné pravidlá, tak zároveň nadobúda právomoc viesť zahraničnopolitické rokovania, ktoré sa môžu dotknúť týchto spoločných pravidiel². Súdny dvor tiež vyhlásil, že ak Spoločenstvo má vnútorné právomoci na dosiahnutie určitého cieľa, tak má samozrejme aj výhradné vonkajšie právomoci v tejto veci, pokiaľ je takýto zahraničnopolitický akt potrebný

¹ Rozhodnutie Súdneho dvora zo 14. novembra 1978, rozhodnutie 1/78.

² Vec 22/70 z 31. marca 1971, Komisia v. Rada, Zb. 1971, s. 263 – AETR.

na dosiahnutie tohto cieľa³. Okrem toho pokiaľ ide o implementáciu medzinárodného záväzku Spoločenstva a jeho členských štátov, súd rozhodol, že dohovor nie je možno implementovať, pokiaľ ide o Spoločenstvo, len prostredníctvom blízkej spolupráce medzi inštitúciami Spoločenstva a členskými štátmi, a to v procese rokovaní a uzavretia dohovoru, ako i v oblasti prevzatých záväzkov.

V roku 1994 súdny dvor potvrdil svoje stanovisko 1/94⁴, že „ak je zrejmé, že predmet dohody alebo dohovoru patrí čiastočne do právomoci Spoločenstva a čiastočne do právomoci členských štátov, je nevyhnutné zabezpečiť úzku spoluprácu medzi členskými štátmi a inštitúciami Spoločenstva, tak v procese rokovaní a uzatváraní dohôd alebo dohovorov, ako i v procese plnenia prevzatých záväzkov.“

Pokiaľ ide o pristúpenie Spoločenstva k Dohovoru o jadrovej bezpečnosti, iba nedávno potvrdilo stanovisko generálneho advokáta Jacobsa, o ktorý sa opiera súd pri vynesení svojho rozhodnutia 10. decembra 2002, že: „Podľa článku 101 ods. 1 Zmluvy môže Spoločenstvo uzatvárať medzinárodné dohody 'v rámci svojich právomocí a jurisdikcie'. Zahraničnopolitické právomoci Euratomu majú preto ten istý rozsah ako jeho vnútorné právomoci, inými slovami, Euratom má právo uzatvárať medzinárodné dohody vo všetkých záležitostiach, v ktorých je oprávnený konať interne.“⁵

3. ZÁVÄZKY EURATOMU VYPLÝVAJÚCE Z JEHO MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

3.1. Úvod

Vo veciach, ktoré patria do Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, Spoločenstvo je v súčasnosti zmluvnou stranou piatich medzinárodných dohovorov, sú to Dohovor o jadrovej bezpečnosti, Spoločný dohovor o bezpečnosti nakladania s vyhoreným palivom a bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom, Dohovor o včasnom oznamovaní jadrovej havárie, Dohovor o pomoci v prípade jadrovej havárie alebo radiačného ohrozenia a Dohovor o fyzickej ochrane jadrových materiálov.

Tieto dohovory ustanovujú, že regionálne organizácie hospodárskej integrácie sú zmluvnými stranami len v rozsahu svojej právomoci. Rozsah svojej právomoci vo veciach, ktoré patria do dohovoru, musia regionálne organizácie hospodárskej integrácie oznámiť pri ukladaní svojho dokumentu o pristúpení. Najmä Spoločenstvo uložilo tieto vyhlásenia pri pristúpení k týmto dohovorom. (Sú uvedené v pracovných dokumentoch pracovníkov Komisie).

3.2. Všeobecné zásady

Podpísaním Zmluvy o Euratome členské štáty preniesli v jadrovej oblasti časť svojej právomoci na Spoločenstvo. Preto Spoločenstvo samotné, tam kde má výhradnú právomoc, alebo spolu s členskými štátmi, tam kde zdieľa právomoc, musí prijímať a realizovať záväzky vo vzťahu k tretím krajinám na medzinárodných konferenciách, čo by mohlo mať za následok ovplyvnenie právomoci Spoločenstva.

³ Stanovisko 1/76 z 26. apríla 1977, návrh Dohody o zriadení európskeho fondu na likvidáciu plavidiel vnútrozemskej vodnej dopravy, Zb. 1977, s. 741.

⁴ Stanovisko 1/94 z 15.11.1994.

⁵ Stanovisko generálneho advokáta Jacobsa, ktorý bol poskytnutý 13. decembra 2001, prípad C-29/99. Správy Európskeho súdneho dvora 2002, s. I-11221.

Preto pri implementácii svojich medzinárodných záväzkov v tejto oblasti, ktoré patria čiastočne do právomoci Spoločenstva a čiastočne do právomoci členských štátov, musia Spoločenstvo a členské štáty rešpektovať tieto zásady:

- Zásadu spolupráce: členské štáty a inštitúcie Spoločenstva úzko spolupracujú na zabezpečení najlepšieho možného výsledku.
- Zásadu koordinácie: členské štáty a Spoločenstvo koordinujú svoje pozície a vždy zastávajú spoločnú pozíciu.
- Zásadu solidarity: Táto zásada je ustanovená v článku 192 Zmluvy o Euratome: „Členské štáty prijímajú všetky vhodné opatrenia, či už všeobecného alebo osobitného charakteru, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich z tejto zmluvy alebo z konania orgánov Spoločenstva. Členské štáty napomáhajú plnenie poslania Spoločenstva. Zdržia sa všetkých opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto zmluvy.“
- Zásadu jednoty: členské štáty uľahčujú úlohu Spoločenstva voči tretím stranám zabezpečením jeho jednotného vystupovania .
- Zásadu pridanej hodnoty: členské štáty by mali považovať skutočnosť, že patria k Spoločenstvu, za pridanú hodnotu, ktorá na medzinárodných konferenciách ich pozíciu skôr posilňuje, než jej prekáža.

3.3. Účasť Spoločenstva na kontrolných stretnutiach

Dva dohovory MAAE – Dohovor o jadrovej bezpečnosti a Dohovor o bezpečnosti nakladania s vyhoreným palivom a bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom – vytvorili záväzok pre zmluvné strany štátov, aby každé tri roky zvolávali pravidelné kontrolné stretnutia. Účelom týchto kontrolných stretnutí je preskúmať správy, ktoré predložili zmluvné strany o prijatých opatreniach na implementovanie záväzkov dohovorov.

Komisia, ktorá zastupuje Spoločenstvo pri takýchto kontrolných stretnutiach, vypracuje správu o opatreniach prijatých v mene Euratomu s cieľom implementovať záväzky dohovorov, ktoré patria do jej právomoci, ktorá sa uznáva v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a spoločne s členskými štátmi sa zúčastňuje na kontrolných stretnutiach v rozsahu svojej právomoci.

Komisia by mala nadviazať s Radou v dostatočnom predstihu pred dokončením tejto správy a pred kontrolným stretnutím kontakt s cieľom umožniť rokovania s členskými štátmi, účelom ktorých je objasniť časti správy. Rada je vhodným fórom na takéto rokovania. V súlade s uvedenými zásadami by správy predložené v mene Spoločenstva mali tvoriť dokument Spoločenstva a ako také by nemali byť predmetom diskusie členských štátov na medzinárodných fórach.

V týchto fórach sa správy, ktoré predkladajú zmluvné strany, doteraz prerokúvajú a vyhodnocujú v takzvaných „skupinách krajín“ podľa zásady vzájomného preskúmania. Na týchto diskusiách sa v zásade môžu zúčastňovať len zástupcovia delegácií, ktorí sú zastúpení v skupine danej krajiny. Zástupcovia Komisie predkladajú správu v mene Euratomu. Jednotlivé členské štáty nie sú zastúpené v delegácii Euratomu. Navrhovaná dohoda ustanovuje, že členské štáty, ktoré chcú, sa môžu zúčastniť na delegácii Euratomu s cieľom zabezpečiť jednotu zastúpenia Spoločenstva voči tretím stranám.

3.4. Účasť Spoločenstva na konferenciách o revízii, zmene a doplnení

Vo všetkých uvedených dohovoroch je stanovený mechanizmus na ich revíziu, zmenu a doplnenie. Spoločenstvo ako zmluvná strana týchto dohovorov sa na týchto konferenciách zúčastňuje s cieľom zabezpečiť kompatibilitu záväzkov vyplývajúcich z dohovorov s politikami a ustanoveniami Zmluvy o Euratome a jej sekundárnych právnych predpisov.

Keď predmet konferencie o revízii alebo o zmene a doplnení patrí čiastočne do právomoci Spoločenstva definovanej v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu a čiastočne do právomoci členských štátov, účasť Spoločenstva sa musí koordinovať.

Preto musí Komisia uskutočniť pred konferenciou potrebnú konzultáciu s členskými štátmi v Rade s cieľom dosiahnuť spoločnú pozíciu, ktorá sa potom bude podporovať v mene Spoločenstva.

Okrem toho by sa na žiadosť Komisie alebo ktoréhokoľvek členského štátu malo okamžite uskutočniť toľko konzultácií medzi Komisiou, členskými štátmi a Radou, aby sa dosiahla spoločná pozícia, ktorá by sa na konferencii predniesla v mene Spoločenstva.

4. ZÁVER

V návrhu na medziinštitucionálnu dohodu sú stanovené všeobecné zásady medziinštitucionálnej koordinácie medzi členskými štátmi, ktoré sa schádzajú v rámci zasadnutia Rady, a Komisiou, ktorá zastupuje Európske spoločenstvo pre atómovú energiu pri účasti na stretnutiach, ktoré sa organizujú v rámci medzinárodných dohovorov, účastníkom ktorých sú Euratom a členské štáty s cieľom zabezpečiť jednotné zastúpenie voči tretím štátom a zaistiť rešpektovanie záväzkov Spoločenstva a členských štátov.

MEDZIINŠTITUCIONÁLNA DOHODA

o medziinštitucionálnej spolupráci v rámci medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnými stranami sú Európske spoločenstvo pre atómovú energiu a jeho členské štáty

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na jej článok 192,

keďže:

- (1) Ak predmet dohody alebo dohovoru patrí čiastočne do právomoci Spoločenstva a čiastočne do právomoci členských štátov, je nevyhnutné zabezpečiť úzku spoluprácu medzi členskými štátmi zastúpenými v Rade a Komisiou, tak v procese rokovaní a uzatváraní dohôd alebo dohovorov, ako i v procese plnenia prevzatých záväzkov. Záväzkov spolupráce vyplýva z požiadavky jednotného vystupovania Spoločenstva ako celku na medzinárodnej pôde. Komisia a členské štáty by mali podniknúť všetky potrebné kroky na zabezpečenie z tohto hľadiska najlepšej možnej spolupráce .
- (2) Európskeho spoločenstvo pre atómovú energiu je v súčasnosti zmluvnou stranou piatich medzinárodných dohovorov, najmä Dohovoru o jadrovej bezpečnosti⁶ , Spoločného dohovoru o bezpečnosti nakladania s vyhoreným palivom a bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom⁷ , Dohovoru o včasnom oznamovaní jadrovej havárie⁸ , Dohovoru o pomoci v prípade jadrovej alebo radiačného ohrozenia⁹ , a Dohovoru o fyzickej ochrane jadrových materiálov¹⁰ .
- (3) Účasť na medzinárodných fórach by mala vychádzať z jasných a dohodnutých zásad.
- (4) Dohovor o jadrovej bezpečnosti a Dohovor o bezpečnosti nakladania s vyhoreným palivom a bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom ukladajú zmluvným stranám povinnosť usporadúvať pravidelné kontrolné stretnutia na preskúmanie správ o opatreniach prijatých na implementáciu záväzkov dohovorov, ktoré predložili zmluvné strany. Rada by mala byť v prípade správ, ktoré Komisia vypracuje a predložiť v mene Euratomu, primeraným spôsobom konzultovaná.
- (5) Komisia zastupuje Európske spoločenstvo pre atómovú energiu ako zmluvná strana dohovorov a v rozsahu svojich právomocí spoločne s členskými štátmi sa zúčastňuje na konferenciách o revízii, zmene a doplnení. Na zabezpečenie jednotného

⁶ Ú. v. EÚ L 318, 11.12.1999, s. 20.

⁷ Ú. v. EÚ L 185, 16.7.2005, s. 33 – 34.

⁸ Ú. v. EÚ L [...], [...], s. [...].

⁹ Ú. v. EÚ L [...], [...], s. [...].

¹⁰ Ú. v. EÚ L 149, 17.6.1980, s. 41.

vystupovania Spoločenstva ako celku voči tretím stranám by sa mali všetky potrebné konzultácie realizovať s cieľom dosiahnuť spoločnú pozíciu. Rešpektovaním tejto pozície možno zabezpečiť konzistentnú účasť Komisie a členských štátov,

SA DOHODLI TAKTO:

1. ÚČEL

Účelom tejto dohody je stanoviť všeobecné zásady koordinácie účasti členských štátov a Komisie zastupujúcej Európske spoločenstvo pre atómovú energiu na medzinárodných podujatiach, ktoré patria čiastočne do právomoci Spoločenstva definovanej v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a čiastočne do právomoci členských štátov.

2. VŠEOBECNÉ ZÁSADY

Pri účasti na medzinárodných podujatiach konajú členské štáty v úzkej spolupráci s Komisiou a Radou na základe týchto všeobecných zásad.

1. Spolupráca: členské štáty a inštitúcie Spoločenstva spoločne pracujú na zabezpečení najlepšieho možného výsledku.
2. Koordinácia: členské štáty a inštitúcie Spoločenstva koordinujú svoje pozície s cieľom zastávať spoločnú pozíciu.
3. Solidarita: členské štáty prijmu príslušné opatrenia s cieľom splniť medzinárodné záväzky Spoločenstva a zdržia sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť ich dosiahnutie.
4. Jednota: členské štáty uľahčia úlohu Spoločenstva voči tretím stranám zabezpečením jeho jednotného vystupovania ako celku.
5. Prínos: členské štáty by mali považovať príslušnosť k Spoločenstvu za prínos, ktorý na medzinárodných konferenciách ich pozíciu skôr posilňuje, než jej prekáža.

3. ÚČASŤ NA KONTROLNÝCH STRETUNUTIACH

1. Komisia nadviaže v dostatočnom predstihu pred dokončením správy o opatreniach prijatých na implementáciu záväzkov vyplývajúcich z dohovorov a pred realizáciou kontrolného stretnutia kontakt s Radou.
2. Členské štáty a Komisia prerokujú správy Spoločenstva len v rámci Rady. Je potrebné predísť tomu, aby sa o nich rokovalo na iných fórach.
3. Na kontrolné stretnutia môžu členské štáty nominovať svojich zástupcov, ktorí budú súčasťou delegácie Komisie. Musia to byť však iní zástupcovia, než zástupcovia národných delegácií.

4. ÚČASŤ NA KONFERENCIÁCH O REVÍZII, ZMENE A DOPLNENÍ

1. Pred konferenciou o revízii alebo konferenciou o zmene a doplnení členské štáty uskutočnia konzultácie v Rade s cieľom dosiahnuť spoločnú pozíciu.
2. Komisia a Rada zorganizujú počas konferencie prípravné stretnutia so všetkými prítomnými členskými štátmi. Tieto stretnutia sa zvolávajú vždy, keď je to potrebné, alebo na požiadanie členského štátu, alebo Komisie s cieľom dosiahnuť spoločnú pozíciu, ktorá sa má prezentovať na plenárnom zasadnutí v mene Spoločenstva.
3. Komisia predloží počas konferencie spoločnú pozíciu v mene Spoločenstva, ak sa týka záležitosti, v ktorej má Spoločenstvo výlučnú právomoc. Rada predloží spoločnú pozíciu, ak sa týka národných kompetencií, alebo predložia spoločnú pozíciu spoločne, ak sa o právomoci delia. Komisia a členské štáty môžu vystupovať na podporu spoločnej pozície.
4. Členské štáty hlasujú v súlade so spoločnou pozíciou, ktorá bola dohodnutá.

5. UVEREJNENIE

Táto dohoda sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli [...]

*Za Komisiu
predseda*

*Za Radu
predseda*